

Februari 2023

Bevraging zij-instromers

Er zijn al heel wat berichten verschenen in de media rond de zij-instromers. Maar lukt het ook om zij-instromers aan het werk te zetten en te houden? Zijn er voldoende zij-instromers?

Gaat het aanwerven van zij-instromers het lerarentekort werkelijk (deels) oplossen?

Wat zijn de drempels die deze zij-instromers ervaren?

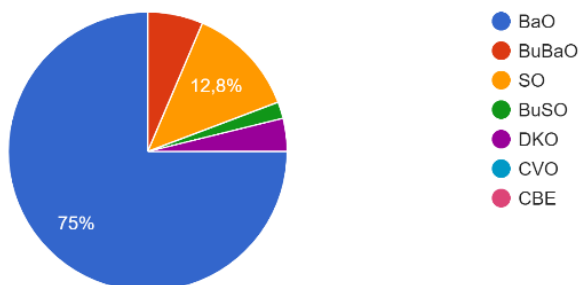
VLVO vroeg het aan de leidinggevenden van het Vlaams onderwijs.

We kregen 156 reacties en delen graag de resultaten.

De overgrote meerderheid van de respondenten behoort tot het basisonderwijs.

Tot welk niveau behoort jouw instelling?

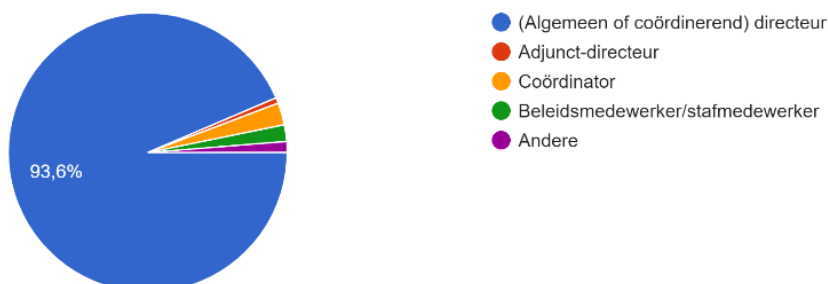
156 antwoorden

De meesten van hen zijn (adjunct-)directeur.

Wat is jouw functie in de instelling?

156 antwoorden

Vereniging Leidinggevenden Vlaams Onderwijs vzw

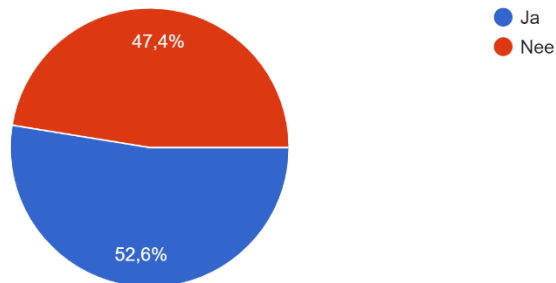
Maatschappelijke zetel: Gentseweg 206, 9120 Beveren
Ondernemingsnummer BE0506937440
IBAN BE53 0689 0139 4553
RPR Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Dendermonde

Iets meer dan de helft van onze respondenten heeft dit schooljaar één of meerdere zij-instromers aangeworven (82).

Heb jij dit schooljaar zij-instromers aangeworven?

156 antwoorden

De aanwervingen gebeurden in het

- gewoon basisonderwijs (56)
- gewoon secundair onderwijs (17)
- buitengewoon basisonderwijs (7)
- buitengewoon secundair onderwijs (2)

Waarom de andere leidinggevenden geen zij-instromer(s) hebben aangeworven:

Wat is de reden dat je geen zij-instromers hebt aangeworven?

72 antwoorden

Slechts één iemand gaf aan niet veel vertrouwen in zij-instromers te hebben. Bij de overgrote meerderheid (77,8 procent) boden zich geen zij-instromers aan.

10 leidinggevenden, 8 uit het basisonderwijs en twee uit het deeltijdskunstonderwijs menen dat zij-instromers voor hun niveau niet geschikt zijn. 7 kandidaten haakten uiteindelijk af.

Vereniging Leidinggevenden Vlaams Onderwijs vzw

Maatschappelijke zetel: Gentseweg 206, 9120 Beveren
Ondernemingsnummer BE0506937440
IBAN BE53 0689 0139 4553
RPR Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Dendermonde

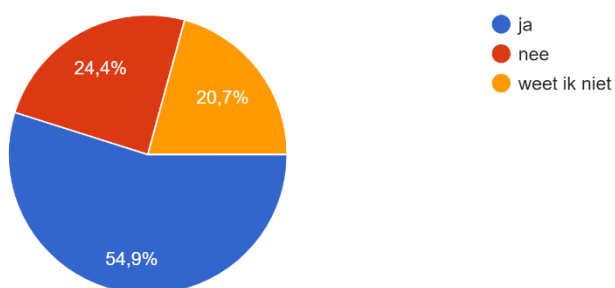
Opmerkelijke cijfers

De 82 respondenten die zij-instromers hebben aangeworven, hebben samen slechts *47 pas of onlangs afgestudeerde leraren* aangenomen tegenover *131 zij-instromers*!

Zij-instromers in de knelpuntvakken

Heb je de zij-instromer(s) aangeworven voor een knelpuntvak(ken)?

82 antwoorden

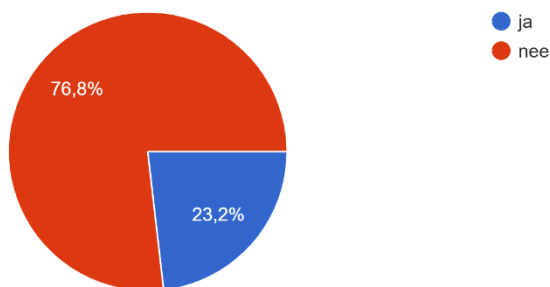
[De vraag is of leidinggevenden wel de tijd hebben om uit te zoeken wat knelpuntambten of knelpuntvakken zijn. De lijst is behoorlijk lang (zie [hier](#))]

Afgehaakt

Bij 23.2% van de leidinggevenden hebben aangeworven zij-instromers nu al afgehaakt.

Heb je zij-instromers die dit schooljaar gestart zijn maar intussen weer zijn afgehaakt?

82 antwoorden

De redenen hiervoor zijn divers maar deze springen er duidelijk uit:

Het loon: **26,3%**

Het onvoldoende kunnen meenemen van anciënniteit: **21,1%**

De werkdruk: **47,4% (!!!)**

Vereniging Leidinggevenden Vlaams Onderwijs vzw

Maatschappelijke zetel: Gentseweg 206, 9120 Beveren
Ondernemingsnummer BE0506937440
IBAN BE53 0689 0139 4553
RPR Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Dendermonde

Een greep uit de bedenkingen van onze respondenten

- Zij-instromers zijn vaak zeer gemotiveerde mensen.
- Het is spijtig dat bepaalde zij-instromers zomaar kunnen starten om dan achteraf tot de ontdekking te komen dat ze geen anciënniteit kunnen opbouwen omdat hun vakdiploma toch niet voldoet.
- Ik ben er zeker van dat zij-instromers een meerwaarde kunnen betekenen, niet alleen om het lerarentekort op te lossen. In een secundair onderwijs kunnen zij expertise van de beroepswereld mee binnen brengen.

Anciënniteit

- Zij-instromers moeten veel te lang wachten op een bevestiging van de jaren anciënniteit die ze mogen meenemen. We zijn februari en ze wachten nog.
- Ik heb een zij-instromer voor ICT. Op dit ogenblik is er nog steeds geen duidelijkheid of hij anciënniteit kan meenemen. Aanvraag gebeurde al in april 2022.
- Het is spijtig dat de beloofde extra anciënniteit van 10 jaar (in een knelpuntberoep) zo lang op zich laat wachten bij de uitbetaling van het loon. (In dienst sinds eind oktober, nog steeds geen extra anciënniteit in januari.) Er is een grote achterstand in het verwerken van de dossiers. Het extra loon zal wel met terugwerkende kracht gestort worden, maar daar is een zij-instromer niet mee geholpen als die bv een lening moet afbetalen. Dit weerhoudt hen ervan om de overstap te maken.

Aanvangsbegeleiding

- Het begeleiden van deze mensen vraagt zeer veel tijd!
- Zij-instromers worden naar mijn gevoel niet voldoende begeleid. Té weinig stage en geen doorgrondende opleiding.
- Zij-instromers opleiden met slechts enkele uren aanvangsbegeleiding is een onmogelijke zaak. De school wordt een opleidingscentrum terwijl dit onze kerntaak niet is.

Zelf zij-instromer (leidinggevende)

- Zelf ben ik een zij - instromer sinds 1999. Ik kon 17 jaar van mijn anciënniteit niet meenemen. Heel frustrerend en discriminerend vind ik persoonlijk. De loonkloof met mijn collega's blijft bij mij heel groot. Jammer naar mijn pensioen toe, zeker omdat ik wel gemotiveerd ben om bij te dragen in de maatschappij.
- Ik ben zelf een zij instromer, combineer de educatieve opleiding met mijn directeurschap. Dit is moordend en zwakzinnig: eerlijk, die opleiding neemt ontzettend veel tijd en beslag, en ik ben er zo goed als niets mee - maar het scheelt wel 2200 euro per maand. het optimum tussen wat vroeger was (het aggregaat stelde weinig voor, qua belasting) en wat nu is, is helemaal voorbij geschoten. Die educatieve opleiding moet veel lichter, en scholen moeten middelen en tijd krijgen mensen "on te job" te helpen i.p.v.. zo maar voor de leeuwen (smartschool, leerplannen, eindtermen, zorgregelgeving en schoolspecifieke aanpak, enz.) te gooien.

Vereniging Leidinggevenden Vlaams Onderwijs vzw

Maatschappelijke zetel: Gentseweg 206, 9120 Beveren
Ondernemingsnummer BE0506937440
IBAN BE53 0689 0139 4553
RPR Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Dendermonde

- Ik ben zelf een zijinstromer en wil graag meegeven dat ik persoonlijk het gevoel heb dat dit in de pers/campagnes een stuk positiever wordt voorgesteld dan het in werkelijkheid is. Je moet echt heel gemotiveerd zijn of een beetje gek ...
- Ik ben zelf een zij-instromer en denk dat hier wel kansen liggen om het lerarentekort aan te pakken.
- Ik ben zelf zij-instromer, ben 8 jaar geleden gestart in de het onderwijs na een carrière van 16 jaar in de private sector. Ik vind het heel jammer dat ik geen anciënniteit heb mogen overdragen.

En verder:

De enige vervangers die we momenteel nog vinden, zijn zij-instromers. Zij-instromers die heel hard hun best doen, maar geen lerarenopleiding hebben genoten. Dit zal op lange termijn nefaste gevolgen hebben voor het algemeen niveau van ons onderwijs.

Het is als team niet eenvoudig om zij- instromers te begeleiden. De zij- instromers doen hun best maar vragen héél veel hulp en ondersteuning van de collega's (die nu al op hun tandvlees zitten). De opleiding in modules bereidt hen niet voor op het échte, volledige klashouden. Zij- instromers moeten er ook aan wennen dat wij geen 'uren' hebben. Ze gaan zich vaak meer gaan begrenzen dan anderen, ten koste van... Ik wil hiermee niet zeggen dat ik niet tevreden ben, enkel dat dit niet zo evident is en dat zij- instromers geen wondermiddel zijn.

Meer dan 10 jaar anciënniteit kan je niet meenemen, terwijl er soms ook opvoeders, MW'ers, ... solliciteren met 20 jaar ervaring in jeugdwerk. In de sector van BuO komt dit soms meer van pas dan het leerkracht-diploma an sich. Maar dat wordt momenteel niet gewaardeerd. Specifiek voor BuO zou dit toch moeten herbekeken kunnen worden.

Ik heb iemand aangenomen met een diploma kinderverzorging die beschikt over heel wat ervaring, ook in lesgeven, binnen buitengewoononderwijs. Het is enorm schrijnend dat deze persoon het zo goed doet binnen onze school maar ik haar misschien niet in dienst zal kunnen houden omdat ze niet over een bachelor - diploma beschikt. Ik zelf zou de autonomie moeten kunnen hebben om haar te laten functioneren binnen de rechten van het ambt dat ze uitoefent en niet verplicht zijn haar in administratie aan te nemen. Het is ook enorm belastend op onze werkingsmiddelen om deze broodnodige aanwerving te blijven bekostigen. Kan hier niks aan gedaan worden? We hebben de juiste persoon op de juiste plaats gemotiveerd aan het werk en zullen dit op termijn niet kunnen blijven dragen terwijl een aanpassing van het gevraagde diploma soelaas zou kunnen bieden. In deze tijden van tekort aan waardevolle krachten lijkt me dit hoogdringend.

Tot slot een succesverhaal::

De zij-instromer is een leerkracht die in Frankrijk de lerarenopleiding heeft gevolgd en mits het afleggen van een taalttest Nederlands aangeworven is om in de 3de graad Tweede taal Frans te onderwijzen. Doet dit prima!